

Ал-ФАТТОҲ

яке аз номҳои зебои Аллоҳ таъоло

Аллоҳи Фаттоҳ бо оддитарин чизҳо кушоиш медиҳад, бо як калима, бо як ашк, бо як оят, бо як лаҳза. Дар ин ҷо намунаҳое аст:

Баъзан мо як ояти Қуръонро сад бор мехонем, аммо ногаҳон, дар яке аз он борҳо, онро ба таври нав мешунавем — гӯё даре аз маъно бар рӯи дили мо кушода мешавад, ки то он вақт ҳеҷ гоҳ ба он наандешида будем; ва ҳамин маъно метавонад роҳи зиндагии моро дигаргун созад.

Ҳикоят шуда, ки: шахсе, ки ба дин саҳт пойбанд набуд, дар роҳи қораиш мерафт, ки дар як қаҳвахона садои тиловати ояте аз сураи Қаҳфро шунид, ки мегуфт:

“Ва ҳангоме, ки ба фариштагон гуфтем, бар Одам сачда кунед, пас ҳама сачда карданд чун Иблис, ки аз чинниён буд, пас аз фармони Парвардигораш сарпечӣ кард. Оё ӯ ва фарзандонашро ба ҷои Ман ба дӯстӣ мегиред, дар ҳоле ки онҳо душмани шумо ҳастанд? Чӣ бад ивазест барои золимон!”. Сураи Қаҳф: 50.

Он мард мегӯяд: «Ногаҳон дар дили худ гуфтам:
Ба Худо қасам, дигар ҳаргиз Туро, эй Парвардигорам, бо Иблис иваз нахоҳам кард!»

👉 Маъно ва ибрат:

Ин қисса нишон медиҳад, ки **ҳидоят (бедорӣ имон)** метавонад дар ҳар лаҳза ва бо як оят, як калима, ё як садо сурат гирад. Ояте мисли баҳр ҳастанд — ҳар кас ба қадри андеша ва садоқаташ аз он маъно мегирад. Вақте дил омода бошад, ҳатто як оят метавонад **решаи инсонро аз нав зинда кунад**.

Чавоне достони ҳидояти (ба роҳи рост омадан)-и худро чунин нақл мекунад:

«Аз Қоҳира ба Искандария бо қатора (поезд) сафар мекардам. Барои анҷом додани як гуноҳи бисёр зишт омода шуда будам, ва барои он тамоми омодагиҳо ва эҳтиётҳоро гирифта будам. Вақте ба қатора нишастам, паҳлуи чавони диндор нишастам, ки Қуръон мехонд. Дар ҳамин ҳол, Худованд сабаб шуд, ки ман ин оятро бишнавам:

“Онҳо аз мардум пинҳон мешаванд, вале аз Худо пинҳон намешаванд, ва Ӯ бо онҳо аст, он гоҳ ки шабона чизеро меандешанд, ки Худо аз он розӣ нест.”. (Сураи Нисо, ояти 108).

То расидан ба Искандария пайваста гиря мекардам, ва ҳамин ки расидам, билети бозгашт гирифтаам ва фавран ба Қоҳира баргаштам.»

Нуктаҳо ва ибратҳо:

1. Ҳидоят (роҳнамоӣ) аз ҷониби Худо, на аз ҳуди инсон. Он ҷавон барои анҷоми гуноҳ омода шуда буд, аммо Худованд дар як лаҳзаи сарнавиштсоз (муҳимтарин вақт) дили ӯро бедор кард.

2. Қуръон дар ҳар ҷо метавонад сабаби наҷот шавад. На танҳо дар масҷид ё маҷлиси динӣ, балки ҳатто дар қаторе миёни ду шахр, каломи Худо таъсири амиқи худ нишон дод.

3. Қудрати як оят. Ояте кӯтоҳ, вале пурмаъно:

«Худо мебинад, ҳатто агар мардум набинанд.»

Ин ёдоварӣ дилро меларзонад ва инсонро аз нофармонӣ бозмедорад.

4. Бедорӣ воқеӣ дар бозгашти фаврӣ зоҳир мешавад. Он ҷавон танҳо пушаймон нашуд; балки **фавран қарор гирифт, ки баргардад** — ин маънои тавбаи ҳақиқист: на танҳо эҳсос, балки амал.

Паёми умумӣ: Ҳидояти Худо метавонад дар ҳар вақт, дар ҳар ҷо, ва бо як оят сураат гирад — ҳамин ки дил омода бошад, нури ҳақиқат ба он дохил мешавад.).

Вақте ки “Ал-Фатҳо” (Худованди кушоюндаи дарҳои баста) мекушояд...

Он гоҳ кушодани ӯ, кушодани оддӣ нест, балки **фатҳи бузург ва ошкоро** аст.

Чаро?

Зеро агар ин фатҳ (кушодагӣ) оддӣ мебуд ва дар доираи пешбини мо руҳ меод, мо мегуфтем: «Пас ваъдаи Худо кучост?»

Аммо **фатҳи илоҳӣ**, кушодагии ҳақиқӣ, ҳамеша берун аз доираи тасаввур ва қудрати инсон аст.

«إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا»

“Мо барои ту фатҳи ошкоро ва бузурге ато кардем.”

(Сураи Фатҳ, ояти 1)

Намунаи аввал: ҳазрати Ҳочар (аллайҳас-салом)

Он бону дар биёбони хушку беобу гиёҳи Макка миёни **Сафо ва Марва** медавид. Ҳамаи қувваи худро барои начоти фарзандаш — Исмоил (алайҳис-салом) — ба кор гирифт.

Бузургтарин фатҳе, ки онро тасаввур мекард, чӣ буд? Ҳамон чизе, ки Исмоил, фарзандат, як чурба об бинӯшад ва аз ташнагӣ наҷот ёбад.

Аммо вақте Худованди “Ал-Фатҳо” дари кушодагиро мекушояд, фатҳаш оддӣ нест, балки **кушодагии абадӣ ва густурда то рӯзи қиёмат** аст — **наҷот ва подош барои заҳмате**, ки ту кашидӣ ва барои сабре, ки нишон додӣ.

Пас то рӯзи қиёмат, ҳамаи зиёраткунандагони Хонаи Худо аз **обе, ки аз зери пойи фарзанди ту Исмоил чӯшид**, менӯшанд — чашмае, ки ёдоварӣ аз он модари мӯъмина ва кӯшиши поку содиқонаи ӯст — яъне **чашмаи Замзам**.

Паём ва андеша:

- Худо ҳеҷ талоши поку ҳақиқиро бе подош намегузорад.
- Ҳочар танҳо барои наҷоти писараш талош мекард, аммо Худо ба ӯ **ёдгории абадӣ ва марҳамат бахшид**, ки ҳар зиёраткунанда дар паҳлӯи Хонаи Худо аз он менӯшад ва ба ёди ӯ меояд.

Ин аст маънои “фатҳи мубин” — **паҳлӯҳои некӯтар аз он чӣ инсон орзу мекунад, ва осоре, ки то абад боқӣ мемонад.**

Намунаи дувум: Паёмбари Акрам ﷺ

Ӯ аз **ғори Ҳиро** — маконе тангу ноошно — оғоз кард, он ҷо ки на касе ӯро мешинохт ва на ба ӯ имон дошт.

Аммо Худованд фармуд:

«إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا»

Ва фатҳи бузурги Макка фаро расид — шаҳре, ки ҳеҷ кас пеш аз ӯ ва баъд аз ӯ он гуна ба осонӣ ва бо шаъну шараф фатҳ накардааст.

Дар **Бадр** — 313 нафар, дар **Уҳуд** — 1000 нафар, дар **Хандақ** — 1000 нафар, дар **Ҳудайбия** — 1400 нафар, дар **Хайбар** — 1400 нафар, вале дар **фатҳи Макка** — **10 000 нафар** аз мусалмонон ҳозир шуданд.

Баъд аз он, тамоми нимҷазираи Араб - (1) ё имон оварданд, (2) ё бо мусалмонон дар сулҳ зиндагӣ карданд, (3) ё аз ҳайбати ӯ ба ларза афтоданд.

Ва он гоҳ нозил шуд: «**Вақте ки ёрии Худо ва пирӯзӣ (Фатҳи Макка) фаро расад, ва бубинӣ, ки мардум гурӯҳ-гурӯҳ ба дини Худо даромада истодаанд...**». (Сураи *Наср*, оятҳои 1–2).

Ӯ бо ҳамон **дах ҳазор нафар** ба Макка даромад, дар ҳоле ки бар забонаш сураи **Фатҳ** чорӣ буд:

«**Ба дурустӣ Мо барои ту пирӯзии ошкоро (ва бузург) ато кардем, то Худо гуноҳони гузашта ва ояндаи туро биёмурзад, ва неъматҳои Худо бар ту комил гардонад, ва туро ба роҳи рост хидоят кунад, ва Худо туро ба ёри пирӯзманд кӯмак намояд.**». (Сураи *Фатҳ*, оятҳои 1–3).

Дарсҳои илоҳӣ:

1. Фатҳ танҳо баъд аз кӯшиш меояд. Ҳеҷ кушоише бе талош нест — Ҳочар (аъ) давид, Паёмбар (с) сабр кард, сипас фатҳ фаро расид.

2. Фатҳи Худо болотар аз тасавури туст. Ҳочар танҳо об мехост — Худо чашмаи Замзам дод. Паёмбар (с) фатҳи Маккаро мехост — Худо ӯро фатҳи дилҳо кард.

3. Агар таъхир шавад, ноумед машав. Таъхири фатҳ нишонаи заъф нест; балки нишонаест, ки Худо фатҳи бузургтареро омода мекунад.

Хулоса: Вақте Худо бидушояд — дигар касе баста наметавонад; ва вақте таъхир мекунад — дар ҳақиқат, дари бузургтареро барои ту омода месозад.

3. Рамазон — моҳи кушоиш ва фатҳ

Вақте моҳи Рамазон мерасад:

- Дарҳои осмон боз мешаванд,
- Дарҳои оташ баста мешаванд,
- Ва шайтонҳо маҳдуд ва баста мешаванд.

Рамазон **шаш фатҳи бузург аз ҷониби Худо** дорад:

1. Руза гирифтани бо имон ва ихлосу самимият. Ҳар кас рӯза гирад ва танҳо барои Худо бошад, гуноҳҳои гузаштааш бахшида мешаванд.

2. Шабона ибодат кардан бо имон ва ихлосу самимият. Ҳар кас шабҳоро ба ибодат сипарӣ кунад, гуноҳҳои гузаштааш бахшида мешаванд.

3. Шаби Қадр. Ибодат дар шаби Қадр бо имон ва ихлосу самимият, бахшиши гуноҳҳои гузаштаашро ба ҳам меорад.

4. Начот аз оташ. Паёмбар ﷺ фармуд: «Ҳар шаб дар Рамазон гурӯҳе аз мӯъминон аз оташ озод мешаванд». Ин раҳмати Худо аст ва такрор намешавад; яъне мисли озод кардани як зиндонӣ, ки дигар ҳеч гоҳ дубора ба зиндон намеравад.

5. Хазинаи савобҳо. Ҳар кас дар Рамазон бо як кори хайр ба Худо наздик шавад, мисли касест, ки як фариза анҷом додааст. Ва касе ки як фариза анҷом медиҳад, мисли касест, ки ҳадди ақал ҳафтод фаризаи дигар анҷом додааст.

6. Фазилати шаби Қадр. Ибодат дар шаби Қадр бештар аз ибодати ҳазор моҳ аст, ва ибодат дар он шаб ба миқдори ибодати бештар аз **84 сол** баробар мебошад.

Паём: Моҳи рамазон, фурсате аст барои гушоиши дилҳо, бахшиш гуноҳон ва наздикӣ ба Аллоҳ таъоло. Бо имон ва ихлос, инсон метавонад гушоиш дар зиндагии шахсӣ, хонавода ва ҷомеа ро таҷриба кунад, ҳамонтар, ки Худованди мутаъол дар Қуръон ваъда додааст.

1. Ҷӣ тавр бо номи “Ал-Фаттоҳ” зиндагӣ кунем

1. Тавозуъ ва фурӯтанӣ дар баробари Аллоҳ таъоло

Яъне ҳамеша дар баробари Худованди мутаъол фурӯтан ва бо хузуъ ва фармонбардор бошем, бидонем, ки ҳар ҷӣ фатҳу кушоиш ва муваффақияте ҳаст, аз ҷониби Ёст, на аз тавоноӣ ва қудрати мо.

2. Умед доштан ба нусрат ва кумаки Аллоҳ таъоло

Яъне дар дилҳоямон умедро зинда нигоҳ дорем, ки Худованди ал-Фаттоҳ умматро ёрӣ хоҳад кард, агар Худо бихоҳад. Умед ва эътимод ба Аллоҳ таъоло руҳи имонро тақвият мекунад.

3. Худат калиди хайр бош ва садди дари шарру бадӣ

Яъне дар зиндагии худ дари хайрро боз кун, корҳои некро анҷом бидеҳ ва мардумро ба хубӣ роҳнамоӣ кун, ва дари шарру бадиро бибанд, яъне иҷоза наदेҳ фасод ва бадиро дар зиндагии ту ва атрофиёнат нуфуз накунад.

Ин се нукта, улғӯи амалӣ зиндагӣ бо таваҷҷӯҳ ба номи Худованди Фаттоҳ-ро нишон медиҳад:

- **Тавозуъ**
- **Умед ба кумаку ёри Илоҳӣ**
- **Ва табдили худ ба абзоре барои хайр ва монетӣ барои шарр.**

Ва биллоҳиттавфиқ.